

DISSERTATIO ACADEMICA;
TRACTATUM R. MAIMONIDIS
DE
SEPULTURA ANIMALIUM,
VETERIBUS HEBRÆIS USITATA,
BREVITER ENUCLEANS.

QUAM
CONS. AMPL. FACULT. PHILOS. ABOËNS.

PUBLICO EXAMINI MODESTE OFFERUNT

HENRICUS ARENIUS,
PHILOSOPHIE MAGISTER,

&

GABRIEL FORTELIUS,

STIP. REG.

BOREA FENNONES,

IN AUD. PHYSIC. DIE XXVI MARTII MDCCEVII.
H. A. M. C.

ABOË, TYPIS FRENCKELLIANIS.

DISSERTATIO ACADEMICA
TRACTATUM R. MAIMONIDIS
DE
SEPULTURA ANIMALIUM
VETERIBUS HEBRAEIS USITATA,
PRÆVITER ENGLENSIS.

DUAM

Cons. Acad. Facult. Philos. Academiæ
PUBLICO EXAMINI MODICE ORNATI

THE VICTORIAN ANTHROPOLOGY
IN 1850 (THE ANTHROPOLOGY)

U

GABRIEL FORTNER

1850

LORENZ PENNINGER

In Acad. Facult. Phil. et Theol. Universitatis
H. M. M. G.

THE VICTORIAN ANTHROPOLOGY

PROOEMIUM.

In deliberando de idoneo Studiorum Specimine, in hoc, de *Animalium Sepultura, veteribus Hebræis usitata*, argumentum incidi. Priusquam vero ad propiorem Thematidis propositi considerationem progrediar, in antecessam ingenue fatear, necesse est, etiam ipsi mihi displicere, quod Disertatio hæcce, sola materiei gravitate, quæ quidem tanta est, ut vel summis ingeniis negotium facescere possit, commendabilis, incomta nimis in lucem prodeat, & impolita. Ne tamen provinciam deserens, a cœpto resilirem, fecit cedro dignum hæcce Philosophi perspicacissimi Monitum: *Hoc ab homine exigitur, ut profit hominibus, si fieri potest, multis; si minus, paucis, si minus, proximis: si minus, sibi (α).* Quod & mihi dictum esse ratus, tentabo aliqua, & faciam paucula. Alii offerant ampliora, ego farre & fiscella religiosus ero.

A

§. I.

§. I.

דאלו הן הנקברים קדשים שהפילו יקברו
 הפולתה שלה תקבר שור הכסקר — זעגלה
 ערופה וצפורי מצורע ופטר חמור וכשר בחלב
 יחולין שנשחטו בעזרה: id est:

Hæc sunt, quæ sepeliuntur, inquit Rabbi Maimonides (a), Sancta, quæ abortum fecerint, s; abortiverint secundinas, sepelientur. Bos lapidandus, vitula decollanda, aves leprosi, primogenitus asinus, caro cum lacte, & profana in Atrio mactata. Hæc animalia inter cætera terræ committere solebant veteres Hebræi, siue religione ducerentur, ut illud facerent, siue averfarentur res ejusmodi quæ terræ mandabantur, & earumdem metuerent inquinamentum.

§. II.

Antequam vero ad propiorem susceptæ materiæ tractationem accesserimus, necesum forte erit, aliquid prælibare de primogenitis quibusdam animalibus, quæ terra condere solebant veteres Hebræi. De his ita apud modo laudatum R. Maimonidem videre est: Si quis primogenitum animal mactaret, siue jussu vitia censentis, & postea ipsi innotesceret ejus vitium, licet vitium per mactationem non esset mutatum, erat prohibitum & tumulabatur, sicut animal

a) In tractatu *De Sacrificiorum Commutatione* cap. VII §. 4 Edit. Amstelædam, anno 1702.

mal primogenitum mortuum (α). Et ulterius: Si quis primogenitum mactaret, idque venderet, at non ostendisset promotum, debuisse pretium reddi, & carnes, quas nondum comederant emtores, terræ committi (β). His sic quidem præmissis, sequitur, ut de animalium, paulo supra allatorum, sepultura sigillatim exponatur. Sepeliebantur itaque, docente modo laudato Maimonide, abortus animalis primogeniti, collavies sanguinis, per abortum ejecta (γ), nec non excisus ex matre primogenitus (δ). Huc etiam referimus secundinam ex pecore sacro partam, quæ itidem terræ mandanda erat (ε).

§. III.

Pari modo sepeliebatur שׂוֹר הַנֶּסֶק *Bos lapidibus obrutus*. Injungitur enim Exod. 21: 28. ut bovem cornupetam ad mortem usque lapidare oporteat; ad quem locum egregie observat R. MAIMONIDES (ζ) vocem hebr. נִגְיַח־וֹרִי significare tantummodo actionem, qua pecus cornu ferit, & sic differre a נִגְיַפ־וֹרִי, quæ quocunque corporis membro

A 2

α) De primogeniis cap. 4. §. 3. 4.

β) Ib. cap. 5. §. 6.

γ) Ibid. cap. 3. §. 1.

δ) De profanis cap. 4. §. 2.

ε) Ibid. cap. 4. §. 7.

ζ) Babha Kama cap. 1. §. 4.

peragitur. Præceptum vero illud Mosaicum non solum ad bovem ac taurum, verum etiam ad alias bestias & feras extendit, quin & ad aves ascendit, quoties in cædis humanæ causa fuerint (α). Hujusmodi bovem neque comedere, nec vendere, imo ne quidem carnes ejus canibus obicere licebat, quamvis post lapidationem mactatus esset, & alias mactatio res, esui illicitas, redderet licitas; sed defodiendus erat, ne vel minimum ex eo perciperetur commodum (β). Lapidandus autem erat ejusmodi bos, non ideo, quod homicidium non inultum maneret, ut somniant *Interpretes Vinarienses* in vers. 32; sed propter horrorem facti. *Bruta enim propter hominem facta sunt, & propter hominem destrui possunt, vel ad hominis poenam, vel ad emendationem, vel ad præcautionem in futurum: uti recte observant RIVETUS & LYRA (γ)* Pari ratione judicat hac de re CORNELIUS a LAPIDE, dum dicit: *Si bos cornu percusserit virum, aut mulierem, & mortui fuerint, lapidibus obruetur, non ob bovis culpam, (hæc enim esse non potest in bruto) sed ad terrorem & exemplum hominum, ut eo scilicet homines magis ab homicidio absterreantur. Unde etiam hodie porci alicæque bestie, si pueros hominesve occidant, suspenduntur & necantur (δ).*

§. IV.

α) De damnis pecuniariis cap. 10. §. 42.

β) Maimon. de cibis vetitis cap. 4. §. 22.

γ) Synof. crit. Poli sacr. pag. 387.

δ) In h. l. edit. Antw. T. I. pag. 439.

(x) §. IV.

Præter hæc jam allata animalia sepeliebatur quoque *עגלון ערופ* vitula in usum expiatorium, cujus injicitur mentio Deut. 21: 4. seqq. decollata. Lege namque non minus, quam more sancitum erat ut, si inveniretur cadaver hominis occisi, & de auctore non constaret, quinque e Senatu magno Hierosolymitano egrederentur, distantiamque inde ab occiso ad latus urbium circumjacentium metirentur (α). Seniores vero urbis, quæ cæso esfet proxima, cadavere ejus more Majorum humato, vitulam jugo nondum subditam (β), ex armento civium

α) Et exibunt Seniores tui & Judices tui, & mensurabunt. Deut. 21: 2. His Senioribus & Judicibus Senatum Magnum Hierosolymitanum innui, constat ex Gemara, ubi R. SIMEON sic ratiocinatur: Si exire tantum jusisset Deus Opt. Max. *זרס זקניו* facile induci potuissem, ut crederem sufficere, si Senes quicumque etiam e trivio prodeant. Notanter igitur dictum *זקניו*. Quod se vero intra hæc substitisset Deus, liceret opinari, etiam minoris Synedrii Senatores fungi hoc officio posse. Ergo adjicitur vox *זשופטיו*, ut constet, judicium excellentissimos innui. Errant itaque Interpretes Vinarienses, contendendo, seniores vicinarum urbium exivisse, spatiumque ad urbes circumjacentes mensurasse, ut illis innotesceret, quænam urbs juveneam adducere deberet.

β) Vitulam jugo nondum subditam, sibi offerri jusfit Summum Numen, quod mos ille, ad honorem sibi debitum asferendum plurimum inserviret, & quod Gentiles,

caperent, & in torrentem rapidum deducerent (α)
feces-

(Ægyptii nimirum, Græci, Romani,) morem illum sancte retinerent. Animalia itaque *δεδοσμενα*, *ως ηδε κεδωσισμενα τοις ποσει*, aris inepta credidisse Ægyptios, testis est CHEREMON ÆGYPTIUS ap. Porphyr. *de abst.* l. IV. §. 7. Pari modo laudantur Græcis indomitæ juvencæ: talem nempe promittit PALLADI DIOMEDES *Iliad.* 10. v. 292. 293. his verbis: *Σοι δ' αυ εγω ρεξω σου ηνν ευγε μετωπον, αδμητην, ην ουπω υπο ζυγον ηγαγεν ανη:* Et NESTOR *Odysf.* 3. v. 382. 383. Eandem religionem & Romanos incessisse, constat ex hisce ARNOBII verbis: *Minervæ Virgini Virgo caditur vitula, nullis unquam stimulis, nullius operis exercitata conatu, L. 7. advers. gent.* Quod etiam docet VERGILIUS MARO l. IV. *Georg.* v. 550, 551. canens: *Quatuor eximios præstanti corpore tauros Ducit Et intacta totidem cervice juvencas.*

α) Vox *נחל* & torrentem & vallem notat. De valle præter recentiores etiam LXX, *Joseph.* l. IV. antiq. cap. 8. & *vetus vulgatus* vocem explicant. Favet istis non obscure Textus hebr. *נחל ניתן אשר לה יעבר* LXX *Φαιραργα τραχειαν, η τις εν: ιουρα: βου* *ειργασται, εδε σπειρεται.* *Joseph.* *Φαιραργα και ανεπιτηδειον αεγρω και φυοις χωριον.* *Vulgat:* *Vallem asperam Et saxosam, que nunquam arata est neque sementem recepit.* At Talmudistæ, quibus etiam nos adstipulamur, vocem *נחל* per torrentem exponunt. Inquit itaque MAIMONIDES: *סוחרין העלה אל נחל ששטף בחוקה* i. e. *deducentes vitulam כחורר התורר* ad torrentem, cum impetu sese effluentem, hunc enim sensum vox *ניתן* in *Lege* generat: ita ABARBENEL: idem

fecespitaque caput amputarent: Quibus sic quidem peractis, Synedrium urbis istius, cum omnibus quotquot essent, Senioribus, aqua torrentis manus suas in loco, ubi vitula detruncata erat, lavarent, solenniterque in fluvio consistentes hebraice affirmarent (α):
 ירבו

docet CHASKUNI sequentibus: אל נחל איתן אל נחר איתן כמו הזכשת נהרות איתן וראיה לדבר ורחצו ידיהם אשר לא יעבר שלא היו בו גבים להשקות קרקע הסמוך לו ולא יזרע אין זורעין קרקע הסמוך לו: id est: verba notant fluvium rapidum, atque sic sane Palm. 74: 15. quoque נהרות איתן legimus: id argumento est, quod de manibus lavandis sequitur. Ergo אשר לא יעבר sic interpretare, quod nulli ibi canales, ad irrigandam terram proximam; verba vero ולא יזרע quod adjacens solum incultum est.

His etiam non repugnat versio B. Lutheri: in einen tiefichten grund. Nam licet eo tempore, quo vitula jugulabatur, aquis exundaret fluvius, solebat tamen per intervalla ita exarescere, ut pro fundo arido haberetur, unde & seminatio & aratio ejus prohibentur. cfr. Jarchi in h. l. pag. 1423. Hinc etiam facile patet, Cel. SEB. SCHMIDIUM in nov. Bibl. versione, Argentor. edit. recte ita reddidisse: Deducentque (iidem) Seniores urbis hujus vitulam ad fluvium rapidum, qui non colitur, nec seritur, Et decollabunt ibi vitulam in fluvio.

*) Verba sequentia lingua Sancta efferre necesse erat. Rationem hujus asseriti habemus in GEMARA, ubi verba

ירונו לא שפכה את הדם הזה ועינינו לא ראו
Manus nostræ non profuderunt sanguinem hunc, & oculi nostri non viderunt; Deuteron. 21: 7. æque atque dicerent: non venit in manus nostras cæsus iste, neque illum sine commeatu & comitatu dimisimus; Sacerdotibus ardentè precantibus hebraice: כפר לעמך ישראל אשר פדית יהוה ואל תהן דם נקי בעמך ישראל *Propitius esto populo tuo Israël, quem redemisti Domine, & ne reputes sanguinem in Populo tuo Israël* Deuteron: 21: 8. (α) Si autem occisus iste propius Hierosolymam, vel aliam urbem, in qua non erat Synedrium, deprehenderetur, commemoratis Magni Synedrii Aslesforibus injunctum erat, spatium ad aliam urbem, quæ Magistratu instructa erat, meti-

שנאמר וענו ואמרו ולהלן הוא אומר
 וענו הלויום ואמרו וגו' מה ענייה האמורה
 להלן כלשון הקדש אף כאן כלשון הקדש:
 i. e. *Quia dictum est: וענו ואמרו hæc eadem ipsa verba usurpavit Deuter. 27: 14. quare uti loco posteriori de lingua sancta accipienda sunt, ita idem sensus militat quoque in loco priori.*

α) *Et auferetur ab eis reatus להם הדם sanguinis: hæc verba a Sacerdotibus non recitabantur, sed a S. S. tantum adjiciuntur, ne dubitent Judæi, sacra hac cærimonia peracta, cædis latentis factam esse expiationem.*

✻) 9 (✻

metiri (α). Ubi vero in medio duarum urbium reperiretur occisus, ita ut par ad utramque esset a cadavere intervallum, tum quidem utrique urbi simul juvenca erat afferenda (β). Metiebantur autem a naribus, & ad illum locum, ubi jacebat caput, corpus dirigebant, ut istic sepeliretur. Attamen hæc jam allatæ cærimonix non adhibebantur, si homo sub acervo occultatus, aut de arbore suspensus, aut aquis innatans reperiretur; sed tantummodo, ubi quis gladio interemptus fuisset; neque extra Palæstinam erant in usu (γ).

B

§. V.

α) Urbs Hierosolymitana vitulam haud decollabat; rationem hujus rei nobis suppeditat GEMARA sequentibus: *ואמר מקדח כי ימצא הלל באדמה אשר יהי אלהך נותן לך וקר ספר ירושלים לא נתחלקה לשבטים: לשבטים: casus reperitur in terra, quam Deus hæreditario jure possidendam concedit. Hierosolymæ inter tribus non fuerunt divisæ.*

β) אם נמצא הנחוג מכון בין שתי עירות ואנשי זו כאנשי זו בשוה יבואו עגלה אחת בשותפות: *Si cadaver jaceat in medio duarum urbium, nec altera alteram multitudine incolarum superet, vitula unica Socialis adducitur GEMARA.*

γ) אין דין עגלה ערופה נוהג אלא בארץ ישראל ובעבור הירדן, *Cærimonia de vitula decollanda, tantum altinet ad regiones Judæorum cis, & trans For-*

§. V.

Ita etiam terra condebatur **צפור אַיִץ** *avis maſtata hominis leproſi*, cujus injicitur mentio Levit. 14: 4. Erant nimirum vel duo turtures adulti, vel duo pulli columbarum parvuli, vel aliæ aves quæcunque, modo eſſent æquales, vivæ, mundæ, quæ ad leproſum purificandum adhibebantur (α), ex quibus tamen ea avis, quæ maſtabatur, hic conſideranda eſt. Sive enim a Sacerdote, ſive ab alio quodam jugularetur homine (β) ſanguis ejus cum maſta-

retur,

danem. CODEX EZ HECHAJIM. cfr. *Maimonides de uxore adulterii ſuſpecta cap. 9. §. 1. 5. 6. 4. 3. 2.*

α) **צפרי** (*aves*) per duos *paſeres* expoſuerunt haud pauci: ita Hebræi, kimchius nimir: Pomarius, & alii, quibus ſuffragantur Hieronymus, Arias M. Pagninus, Genevenſes. Sed non placet quia dicitur: *Et accipiet, qui mundandus eſt, duas צפרי vivas, mundas*, quod in *paſerem* non quadrat, cum avis munda ſit paſer. Huic loco cognatus eſt ille Deuter. 14: 11. *omnem צפור mundam comedetis*. Unde facile patet, voce **צפרי** quasvis aves, modo mundas, & eſui licitas, hic innui.

β) Ficulneo prorsus ſtat talo ſententia ALPHONSI TOSTATI, in Levit. 14: pag. 237. qua contendit, avem illam, quæ maſtabatur, inter ſacrificia non eſſe numerandam; *quia quodcunque ſacrificium a Sacerdote debuerit immolari, neque aliquem alium ſe potuiſſe, (ait) intromittere de illo miniſterio, quin moriretur*; cum tamen, omnes maſtare potuiſſe, conſtet ex MAIMONIDIS *tractatu de profanis Cap. 1.*

retur, phiala testacea nova, vel vase fictili, cui aquæ vivæ quartarius logi infusus erat, excipiebatur, & deinde tumulabatur. Intingebatur autem in hujus avis sanguinem extremitas caudæ avis secundæ seu vivæ. Ceterum hæcce lex, de duabus simul avibus offerendis, quarum una maçtata, altera in agros emissa, leprofus mundabatur, eo tendebat, ut Leprosus, aves utrasque Deo simul offerens, Eum cœlorum & terræ Dominum agnosceret, & se Dei illius gratiæ purgationem suam tribuere testaretur.

§. VI.

Inter animalia hæcce etiam collocatur פטר חמור *Primogenitus Asinus*, non redemptus, sed decollatus, qui describitur Exod. 13: 13. Hujusmodi asinus terræ committendus erat, posteaquam percussus fuerat (α). Neque commodum ex eo capere poterat quisquam, quandoquidem nondum redemptus fuerat (β). Præceptum enim redemptionis antiquius est

B₂

de-

α) Valent. SCHINDLERUS in *Lex. pentagl. edit. Hann. pag. 1582* contendit, asinum non fuisse sepultum. Verba ejus ita audiunt: Jer. 22: 19. *Sepelietur sepultura asini* (Jojakim). *Asinus non sepelitur.* Targum: *Sicut ejiciunt cadaver asini, ita ejicient cadaver ipsius.* Sed quamvis hæc non negentur, tamen absolute & simpliciter dici nequit, asinum sepultum non fuisse.

β) Omne primogenitum, tam ex hominibus, quam e pecoribus, mundis atque immundis, tam integrum, quam

decollationis præcepto (α). Licet autem terra conderetur asinus primogenitus, nihilo tamen minus sepultura asini in genere de ejus sub dio projectione, ut a canibus devoraretur, accipi potest (β).

§. VII.

Huic subnectitur כחלב בשר *caro cum lacte*. Interdictum enim Hebræis erat, ne carnem cum lacte coquerent, Exod. 23: 19. nec ederent Exod. 34: 26. nec ullum demum ex istiusmodi carne commodum perciperent, Deut. 14: 21. sed contumularent. Qui autem secus fecerant, plagis cædebantur (γ). Excipiatur tamen caro piscium & locustarum, quæ comedi poterat, velut etiam ova in avibus mactatis inventa. Carnem vero pecoris mundi cum lacte pecoris mundi coquere non licebat, quia dicitur in lege: *non coques hoedum cum lacte matris suæ*. Sed
VOX

vitiosum, sibi adscribit S. Numen Exod. 13: 2. Rationem præcepti Ipse addit, quando in fine dicit לִי הָיָה יְהוָה etenim is in ærumnis Ægyptiacis pepercerat Israëlitis, dum Ægyptiorum primogenitos percutiebat. Primogeniti filii hominum redimebantur V. Siclis argenteis Sanctuarii Num. 18: 16. Primogeniti autem bestiarum immundarum redimebantur pecude. Num. 18: 17. Exod. 13: 13.

α) Cfr. Maimonides de primogenitis cap. 1. §. 7.

β) Cfr. Ainsworth in Levit. Ed. t. Londin. pag. 40.

γ) Cfr. Maimon. de cib. vet. cap. 9.

vox וָיִּי commodè quoque refertur ad vitulum & agnum, quia nihil aliud significat, quam foetum tenerum, unde etiam hœdus vocatur חֵדָּיִם וָיִּי (α). Si vero caro pecoris mundi cocta esset cum lacte pecoris immundi & contra, nemine reprehendente, utilitas exinde capi potuit. Ita quoque carnem feræ bestiae vel avis cum lacte feræ bestiae, vel cum lacte bestiae cicuris coquere licebat. Non tamen cadaver cum lacte coquendum erat (β). Ad causas vero hujusce legis quod attinet, ordo quidem fuaderet tractationis, ut varia variorum præmitteremus sententiarum divortia; sed opus illud majoris cum esset laboris & molis, quam artis & utilitatis, igitur de sensu hœi allegati, quid nobis tantum videatur, paucis aperiendum est. Causa itaque genuina, cur coctionem hœdi in lacte materno prohibuerit lex Moisaica, hæc esse videtur, quod actio illa immanitatis speciem præ se ferat. Vult itaque hæc lex nos ad clementiam, etiam erga bruta animantia erudire, ut eo magis ad clementiam in homines informemur. Nam qui sævi sunt in animalia, plerumque in homines crudeles sunt; ideoque qui puer Athenis cornicum oculos configebat, judicium sententia damnatus fuit. Obj. hœdus jam occisus nullo tangitur sensu, quocumque modo carnes illius elixentur. Sed re-

spon-

(α) Cfr. Tarchi in h. l. pag. 616.

(β) Cfr. Maimonides de profanis cap. 8. §. 7. 4.

spondemus: quamvis mactatus hœdus hoc non sentiat, tamen in decoquentis animo immanitatis speciem habet. Ne tamen nos tantum iudicio nostro tribuere videamur, ut pro nostro arbitrio rem decidere auserimus, placet adducere, quod in hæc verba præter Judæos Cel. SIMEON DE MUIS (α) commentatus est: *Studuit semper Deus omni ratione Israëlitas suos ad clementiam & mansuetudinem, etiam erga bruta animantia, erudire; ut eo magis ad mansuetudinem erga homines informarentur. Nam quorsum, quæso, spectat lex illa Levit. 22: 28. Bovem autem vel pecus, ipsum & filium ejus non mactabis die una. Præterea huic nostræ assertioni stabiliendæ robur addit R. SAL. JARCHI, docendo: hœdi vocabulum non stricte pro hœdo, sed late pro quolibet fœtu animalis tenero capiendum esse, ut jam paulo supra ostendimus.*

§. VIII.

Excipiunt jam *profana in atrio mactata, quæ itidem sepeliebantur.* Accidebat enim aliquando, ut animalia domestica, nullam habentia sanctitatem, in ædem sacram decurrerent, & victimarum instar haberentur, quorum itaque carnes, ne quisquam ex iis ullam caperet utilitatem, terræ infodi debebant (β).
His

α) Var. Sacr. pag. 2651. ap. critic.

β) Ainsworth in Levit. pag. 40.

His subjungimus *animalia pecuniis decimarum secundarum emta*. Rerum enim decimandarum aliæ, quæ primis decimis solutis, ex iis, quæ colono relictae erant, rebus, pendebantur, & Hierosolymis tantum comedi poterant, decimæ secundæ vocabantur. Si itaque Patres familiarum ad urbem Hierosolymitanam pervenire non possent, mittebant illas decimas, & redimebant argento, ubi autem emisissent pecora, debebant illa, pariter ac decimæ secundæ, Hierosolymis edi; sed si non esset Sanctuarium, cum pellibus defodiebantur. Hinc etiam *capreolus*, argento decimarum secundarum emtus, mortuus, cum pelle, terræ mandabatur (α). Ceterum usus *Cineris* quoque omnium horum jam allatorum animalium sepulcorum æque prohibitus erat, ac ipsa animalia, ut nulla ex ejusmodi cinere utilitas caperetur (β).

§. IX.

Jam aliquantulum divagata contracturi vela, tandem de Gentilibus pauca dicemus, quorum, in sepeliendis brutis animantibus, curas singulares fuisse, ex monumentis vetustissimis in propatulo est. Illos vero alia prorsus mente hoc fecisse, constat ex primo & tertio Legis Aquilæ capitibus, in quibus quadrupedes & servos conjunctos videmus, & bruta
Do-

α) Cfr. *Maimonides de Decimis Sec. cap. 1. § 6. cap. 3. § 11.*

β) *De Sacrificiorum commut. cap. 7. § 6.*

Dominis cariora fuisse, quam mancipia. Sic itaque *Alexandrum Magnum* Bucephalo suo, & divum *Augustum* equo suo, sepulcrum extrui, grato ex animo, curasse, unus inter plures testari potest *PLINIUS* (a). His subjungi possunt Imperatores *Iulius Verus* & *Adrianus*, quorum illum quidem equo sepulcrum in Vaticano fecisse; Hunc autem non equis solum, verum etiam canibus sepulcra constituisse, testatur *JACOBUS GUTHERIUS* in *libr. s. de jure manuum l. 2. cap. 37. pag. 376.* Quod *Assyriis* & *Scythis* quoque, equos cum regibus sepeliendi, mos obtinuerit, tanto minus ambigere licet, quanto plenius hæc de re edocemur a *LILIO GREGORIO GYRALDO* in *libr. de vario sepeliendi ritu. Edit. Lugdun, Bat. in fol. pag. 761.*

Hæc habui, quæ de Sepultura animalium, veteribus Hebræis usitata, dicerem. Possent quidem plura in argumenti hujus ulteriorem explicationem & illustrationem adduci, verum cum sumtus pariter ac instituti ratio sit habenda, his leviter adductis, filium contentionis abrumpere convenit.

(a) *Histor. Nat. Libr. VIII. cap. 42.*